

POSTA TÜZÜĞÜ

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 27/3/1973, No: 7/6156
Dayandığı Kanununun Tarihi : 2/3/1950, No : 5584
Yayımlandığı R. Gazetenin Tarihi : 12/4/1973, No : 14505
Yayımlandığı Düsturun Tertibi : 5, Cildi: 12, S. 1909

BİRİNCİ BÖLÜM

Tüzüğün Kapsamı, Deyim ve Tanımlar

Tüzüğün kapsamı:

Madde 1 – Posta gönderilerinin kabul edilmelerine, taşınmalarına ve dağıtılmalarına; havalelerle posta bonolarının düzenlenmesine ve ödenmesine; gazetelerle belli zamanlarda çıkan dergilere abone kaydedilmesine; kişiler hesabına alacak tahsil edilmesine; posta kimlik kartı verilmesine ve Posta Kanununun uygulanmasına ilişkin esaslar ve işlemler bu Tüzükte gösterilmiştir.

PTT'nin kendi taşıtlarıyla yolcu ve bagaj taşınmasına, posta çeklerine ve posta biriktirme sandığına ilişkin işlemler bu Tüzüğün kapsamı dışındadır.

Deyimler ve tanımlar:

Madde 2 – "Posta gönderileri" deyimini; mektup postası gönderilerini, değer konulmuş mektup ve kutuları ve kolileri ifade eder.

Posta gönderileriyle havaleler posta bonoları, posta pulları ve posta hizmetlerinde kullanılan değerli kağıtların türleri ve nitelikleri Tüzüğün ilgili bölümlerinde tanımlanmıştır.

"Koli" deyiminden değer konulmuş ve konulmamış koliler; "havale" deyiminden posta ve telgraf havaleleri; "kayıtlı posta gönderileri" deyiminden taahhütlü mektup postası gönderileri, değer konulmuş mektup ve kutular ve koliler anlaşılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Posta tekeli:

Madde 3 – 1- Açık ve kapalı mektuplarla üzerinde haberleşme mahiyetinde yazılar bulunan kartların kabul, taşıma ve dağıtımını PTT'nin tekeli altındadır.

Ancak:

a) Postaca kabul edilemeyecek olan veya kabulü şarta bağlı bulunan;

- b) Göndericinin kendi ihtiyaç ve işiyle ilgili olarak beraberinde taşıdığı veya bir adamıyla gönderdiği;
- c) Kara, Deniz ve Hava taşıma idarelerinin kendi işleri hakkında ve teşkilleri arasında kendi araçlarıyla taşıyacakları;
- d) Aynı ilçenin ve sınırları bir olan ilçelerin posta bulunmayan ve işlemeyen yerleri arasında gönderilecek mektup ve kartlar tekel dışındadır.

2 - Tekel altında bulunan mektuplarla kartlar posta ücretleri ödendikten sonra geri alınarak gönderilebilir veya taşınabilir. Bu amaçla postadan geri alınan mektup ve kartların üzerine (geri alınmıştır) yazısını taşıyan bir damgabasılır veya bu yazı renkli kalemle yazılır.

Posta gönderilerinin kabul şartlarını ve merkezlerin sınıflarını belirtme yetkisi:

Madde 4 – PTT, havalelerle değer konulmuş gönderilerin bedellerini tayine ve tahsil edilecek senetlerle ödeme şartlı gönderilerin şart edilecek bedellerinin ihtiyaca göre değer ve sayılarını azaltıp çoğaltmaya ve bazıları için istisnai kararlar almaya, posta gönderilerinin ağırlık ve büyüklük hadlerini ve kabul şartlarını, hangi bölge veya hatlarda hangi ağırlık ve büyüklüğe kadar koli ka-bul edilebileceğini ve abone kutuları bakımından PTT merkezlerinin sınıflarını belirtmeye yetkilidir.

Posta servisiyle ilgili yetkiler:

Madde 5 – PTT, posta merkez ve şubelerinin, posta pulu satıcılıklarının, acentalıkların ve gezici postacılıkların göreceklere işleri belirtmeye ve lüzum göreceği kurumlara veya memurlara pul satışları için, bey'iyeye ödemek şartıyla pul avansı vermeye ve bu suretle verilecek pulların kayıt ve satış şekillerini belirtmeye yetkilidir.

Kayıtlı posta gönderileri işlemleri yapan acentalar ve posta pulu satıcıları, PTT'ce belirtilecek sınırlar içinde teminat veya kefalete bağlanır.

Acentalık ve posta pulu satıcılığı açılacak yerlerle bu işleri yapmak isteyenlerin taşımaları gerekli bulunan nitelikler ve diğer şartlar ve bunların yapacakları işler yönetmeliklerle tespit olunur.

Pulların ve değerli kağıtların satışı, geçerlik sürelerinin tayini ve armağanı:

Madde 6 – PTT'ce çıkarılan ve postaca alınacak ücretleri gösteren pullar, kartlar, hava mektupları, zarflar, kuşaklar, milletlerarası cevap kuponları ve ücret ödeme makinelerine mahsus değerli fişler,

üzerinde değerleri yazılı bulunan posta hizmetine ait diğer kağıtlar ancak taşıdıkları değerler karşılığında satılır.

PTT, pul ticareti yapanlara ve koleksiyonculara satılacak pulların sayısını kısıtlamaya ve pul satışlarında uygunsuzluklar olmaması için gerekli tedbirler almaya, bastırıldığı pullarla diğer değerli kağıtların geçerlik sürelerini gerek önceden, gerek sonradan belirtmeye yetkilidir.

Birinci fıkrada sayılan değerli kağıtların geçerlikten kaldırılanları PTT'ce satılamaz ve herhangi bir amaçla kimseye verilemez. Ancak geçerlikten kaldırılan pullar, çıkarıldıkları zaman armağan edilmesi kararlaştırılan miktarı aşmamak şartıyla armağan edilebilir.

Pul ve diğer değerli posta kağıtları, geçerlikte olsun veya olmasın, PTT Müzesinden satış veya armağan için çıkarılamaz.

Postaya yardım :

Madde 7 – Postaların yollarda beklemelerinde ve barındırma, korunma ve kurtarılması gerektiğinde ve bunlar için başvurulduğunda veya haber alındığında polis, jandarma ve köy ihtiyar kurullarıyla askeri ve mülki devlet memurları her türlü yardımı yapmakla ödevlidirler.

Posta gizliliği ve bunu gözetecek olanlar:

Madde 8 – Kendilerine posta servisinde bir iş verilmiş olanların, belli kişilerin posta ilişkilerini açığa vurmaları, kapalı mektupları açmaları, içlerinde ne bulunduğunu araştırmaları veya haberleşme kağıtlarındaki yazılar hakkında üçüncü kişilere bilgi vermeleri yahut herhangi birine bunları yapmaya imkan bırakmaları yasaktır.

1 - Aşağıda belirtilenler kendilerine posta servisinde iş verilmiş sayılırlar:

- a) Her derecedeki PTT personeli;
- b) Posta acentaları ve posta pulu satıcıları;
- c) Yurtdışından gelen postaların açılışında hazır bulunan ve gümrüklü posta gönderilerinin muayenesini yapan gümrük memurları;
- d) PTT'nin diğer idare ve taşıma ortaklıklarıyla posta işlerinin görülmesi konusunda yaptığı sözleşme şartlarına göre bunların posta hizmeti ile görevlendirdiği personeli;
- e) PTT'nin posta taşıma müteahhitleri ve bunların vekilleri veya mutemet olarak gösterdikleri adamları ile posta taşıyan araçların sürücü, şoför ve kaptanları;
- f) Yetkili PTT personelinin izni ile veya izni olmaksızın Tüzüğün 7 nci maddesi gereğince postaya yardım edenlerin bütünü.

2 - Gönderici ile alıcıdan ve bunların tayin ettikleri vekillerinden başkaları üçüncü kişi sayılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Mektup Postası

Mektup postası gönderileri :

Madde 9 – "Mektup postası gönderileri" deyimini, açık ve kapalı mektupları, adi ve cevaplı kartları, basılmış kağıtları (gazeteleri, belli zamanlarda çıkan dergileri, kitapları ve diğerlerini) körlere özgü yazıları, ticaret eşyası örneklerini ve küçük paketleri ifade eder.

Mektuplar :

Madde 10 – Kişiye ve içinde bulunulan zamana ilişkin haberleşme yazıları taşıyan kağıtlarla benzerlerine "mektup" denir. Bunların zarf içinde bulunup bulunmaması niteliklerini değiştiremez.

Adi ve taahhütlü mektupların en çok ağırlıkları ve boyutları hakkındaki kayıtlar dışında, şekilleri ve zarflanmaları bir kurala bağlı olmadığı gibi bunların zarfa konulmaları veya zarflarının kapatılmaları da şart değildir. Ancak, zarfsız gönderilen mektupların başka bir gönderinin içine girmeyecek veya kendiarasına başka bir şey karışmayacak ve ayırma ve yollamada güçlük vermeyecek surette katlanıp kapatılmaları veya başka şekilde tertip edilmeleri gerektir.

Ücretten yararlanmak amacıyla başka başka kimselere ait mektup ve kartların bir zarf içinde toplanıp gönderilmesi yasaktır. Ancak aile fertlerinden ve alıcı ile birlikte oturanlardan bir veya bir kaçına yazılmış ve ayrıca zarflanmış veya zarflanmamış mektuplar bir zarf içinde yollanabilir.

Hava mektupları :

Madde 11 – Hava mektubu (aerogram), içindeki yazılar okunmayacak tertiptekatlanmış ve yapıştırılmış bir yaprak kağıttan ibaret özel türde uçak mektubudur.

Hava mektuplarının tertip ve şekilleri hakkında Dünya Posta Sözleşmesiyle bunun İcra Tüzüğünde belirtilen esaslar yurtiçi hava mektuplarına da uygulanır.

PTT, baskı giderleriyle pul bedellerinin ilgililerce peşin ödenmesi şartıyla gerçek ve tüzel kişiler hesabına hava mektupları bastırabilir.

Gerçek ve tüzel kişiler kendi hizmetleri için veya satmak üzere PTT'nin izniyle pulsuz hava mektupları bastırabilirler. Bunların büyüklük, ağırlık ve şekilleri PTT'ce bastırılanlardan farklı olamaz ve üzer-

lerine bastırmanın yaptığı işle ilgisi olmayan ilan ve reklam mahiyetinde yazı ve resimler basılamaz.

Bu tüzükte ve Dünya Posta Sözleşmesiyle bunun İcra Tüzüğünde belirtilen şartlara uymayan hava mektupları varış yerlerine yüzeyden gönderilir. Bu takdirde bunların üzerindeki hava mektubu işareti çizilir.

Adi posta kartları:

Madde 12 – Posta kartları kartondan veya posta servislerinde işlemeyi güçleştirmeyecek dayanıklılıkta kağıttan yapılır.

Posta kartlarının yüz taraflarının başında "posta kartı" yazısı bulunur. Buyazı özel sanayi tarafından basılan resimli kartlar için zorunlu değildir.

Posta kartlarının yüz taraflarının en az sağ yarısı alıcı adresinin yazılmasına, pul ve etiket yapıştırılmasına ayrılır.

Posta kartları, zarf veya kuşak içine konulmadan açıktan gönderilir.

PTT'ce bastırılan posta kartları daha aşağı ücretli posta gönderisi olarak kullanılamaz.

Posta kartlarına, ticaret eşyası örnekleri veya bunlara benzer şeyler eklenemez. Ancak, kart niteliğini bozmamak ve karta tamamiyle yapışmış olmak şartıyla posta kartlarına kağıttan veya pek ince başka maddelerden kesilmiş parçalar, vinyetler, etiketler, resimler ve adres bantları yapıştırılabilir. Bu maddeler kartların arkalarına veya yüz taraflarının sol kısımlarına yapıştırılır. Adres bandı veya etiketi kartın yüz tarafını tamamen kaplayabilir.

Posta kartları için tayin edilen büyüklük hadlerini aşan veya bu maddede posta kartları için tespit edilen şartlara uymayan resimli ve resimsiz kartlar mektup sayılır ve ücretleri ona göre alınır.

Cevaplı posta kartları:

Madde 13 – Cevaplı posta kartlarının her iki parçasının adi kartlar için belirtilen şartlara göre yapılmış ve her bir parçasının üzerine pul basılmış veya yapıştırılmış olması ve iki parçanın kat kısmının, üst kenarı teşkil edecek şekilde birbiri üzerine katlanmış bulunması gerektir.

Cevaplı posta kartlarının yüz taraflarının birinci kısmında "cevaplı posta kartı", ikinci kısmında da "posta kartı - cevap" başlıklarının basılı olması gerektir.